

Keywords: language stamp, cliché, mythologized consciousness, totalitarian consciousness, image of the invader, «alien», imagology.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 8.2019.12.13

УДК 82-09(477) Куліш

Катерина Риженко

СПЕЦИФІКА АВТОБІОГРАФІЗМУ РОМАНУ «ВЛАДИМИРИЯ» ПАНТЕЛЕЙМОНА КУЛІША

Анотація. Стаття присвячена дослідженню особливостей автобіографізму роману Пантелеймона Куліша «Владимирия». Визначено особливості трансформації особистого життя письменника – фактів і подій, що мали місце у житті самого письменника. Осмислено парадигму типів автобіографізму роману «Владимирия» – духовного та фактографічного, які реалізуються через психологічні рефлексії, релігійно-філософські роздуми, суспільні ідеї, історіософські коментарі автогероя-оповідача, виявлення авторської етнічної та етичної ідентичності.

Ключові слова: автобіографія, автобіографічний роман, фактографія, оповідач.

Дослідження феномену автобіографізму творчості письменника – одне із найактуальніших завдань сучасного літературознавства. Навіть сам термін автобіографізм досі не має сталого й однозначного визначення. Традиційно автобіографізм визначають або як зв'язок між біографією автора та його творами (у вузькому розумінні), або як трансформацію автором життєвого матеріалу відповідно до власних світоглядних настанов (ширше розуміння). Автобіографізм тлумачать також як «сукупність літературних прийомів, що полягають у використанні автором мотивів із власної біографії та художній трансформації біографічних фактів» [1, с. 247]. У більш узагальненому розумінні автобіографізм трактують як одну із реалізацій інтертекстуальності. Йдеться про свідоме чи підсвідоме використання автором набутого досвіду, який він у тій чи іншій мірі реалізує у художній розповіді. Під автобіографізмом розуміємо свідоме наповнення тексту автором фактами власного життя та реконструкцію своєї особистості через відтворення суб'єктивних психологічних, інтелектуальних та емоційних рис і особливостей.

Проблеми неоднозначності автобіографічного жанру та типології автобіографічних текстів порушували М. Бахтін, М. Бердяєв, М. Вагнер-Егельхафт, Д. Герман, Л. Гінзбург, С. Дубровські, П. Ікін, Д. Кон, Ф. Лежен, М.Мамардашвілі, Н.Ніколіна, Дж.Олней, В. Подорога, Р. Фолкенфлік та інші науковці, однак ця проблема досі потребує уточнення.

В українській літературознавчій науці означена проблема ще тільки набуває своєї актуальності (зокрема в наукових розвідках О.Галича, Т.Черкашиної, Л.Сердійчук, І.Старовойтової, А.Цяпи та ін.), а між тим вивчення творчості через біографію митця, осмислену і описану ним самим у контексті історичного буття, сьогодні є надзвичайно продуктивним для розуміння руху літератури й значення в цьому поступі конкретного письменника. У цьому контексті важливе місце посідає проблема автобіографізму творчості одного з основоположників жанру літературного саможиттєпису та автобіографічної белетристики в українському мистецтві слова – Пантелеймона Куліша.

У національному літературознавстві наукове вивчення автобіографізму творчості письменника відсутнє, за винятком розвідок 30-х рр. ХХ ст. (В.Петрова та Л.Юровської), декількох статей початку ХХІ ст. (Є.Нахліка, Ю.Мариненка, І.Бойцун, Ю.Бондар та ін.), автори яких основну увагу приділяли саможиттєпису «Жизнь Куліша» та повістям циклу «Воспоминания детства». Тим часом спадщину П.Куліша складає великий корпус автобіографіки, яка чекає свого наукового прочитання.

Метою статті є дослідження специфічних рис автобіографізму роману П.Куліша «Владимирия».

Пантелеймон Куліш – автор низки творів, присвячених як власне фіксації й інтерпретації фактів власного життя, так і таких, для яких біографічні факти стали лише джерелом

матеріалу. Відповідно тексти, які реалізують автобіографічний дискурс у творчості письменника, можуть бути диференційовані на дві групи: 1) твори, націлені на опис та інтерпретацію фактів із життя письменника; 2) художні твори, в яких біографія автора стає канвою життєвої історії героя, або певні події з життя письменника лише згадуються. Спільною рисою усіх автобіографічних творів митця є те, що в них особистість автора відіграє провідну роль, тому по суті вони є поглибленою формою його самоаналізу.

Другу групу становлять художні твори письменника, зокрема повісті «История Ульяны Терентевны», «Яков Яковлевич» та «Феклуша», котрі складають цикл «Воспоминания» дитинства», «Другой человек», «Дедушкин завет», «Омут», роман «Владимирия» та ін.

Белетристичні тексти, в основу яких були покладені реальні факти з життя письменника, написані російською мовою. Причин цьому декілька. Найголовніша полягає в необхідності постійного спілкування автора з читачем. Ясна річ, що в Російській імперії, де українська культура і мова постійно перебували під величезним тиском різноманітних імперських обмежень та заборон, особливо після відомих своєю нетерпимістю до української книги та періодики Валуєвського циркуляру та Емського указу, таке спілкування рідною мовою було майже неможливе. Друга причина пов'язана з особливою увагою дискримінаційних органів до персони письменника після процесу над кириломефодіївцями. Отже, російськомовна творчість – один із важливих чинників самозахисту письменника перед репресивними органами, а разом із тим можливість друкуватися. Важливою спонукою писати російською була і матеріальна скрута П. Куліша, оскільки україномовна творчість не тільки не приносила заробітків, але в більшості випадків потребувала витрат самого автора. Водночас необхідно зауважити, що в автобіографічних творах письменник апелював не так до російської освіченої еліти, як до національної інтелігенції, шукаючи порозуміння з колишніми соратниками, котрі після декількох провокаційних чи гостро критичних виступів П. Куліша відвернулися від нього, побачивши в його творах 70-90-х рр. зраду колишнім ідеологічним і моральним принципам. Однак, як слушно підкреслював І. Франко, «родная Украина, ее прошлое и нужды ее настоящего являются главным средоточием их [П. Куліша та М. Костомарова – К.Р.] интересов и работ» [2, с. 121]. Більшість російськомовних творів автора написані переважно на українському матеріалі, перейняті українським патріотизмом, позначені національним світосприйняттям українця. В цьому сенсі, автобіографічний дискурс письменника – це утвердження україноцентричності митця, утвердження власної етнічної та етичної ідентифікації. Не випадково у більшості автобіографічних творів П. Куліша відображені реалії життя різних частин України, пов'язаних із конкретними локаціями життя самого автора, наявність живих, психологічно точно вхоплених типів її представників, увага до деталей провінційного побуту і звичаїв, погляд на минуле з позиції сучасного становища його Батьківщини.

Ці риси характерні і для роману «Владимирия», котрий П. Куліш написав 1894 р. (опублікований 1898 р.). Роман побудований на двох формах нарації: гомодієгетична нарація в екстрадієгетичній ситуації, яка в певних моментах переходить в автодієгетичну, що свідчить про мету автора представити власні погляди на суспільні явища та передати свої почуття і думки щодо подій у власному житті, що підтверджується листуванням та науковою діяльністю письменника цієї доби. Голос автора, його роздуми щодо проблем моралі, понять Добра і Зла, історичного шляху батьківщини, звучить у роздумах головних персонажів роману. Тож автобіографізм твору має багато спільного з духовним типом автобіографії.

Автобіографічну основу роману підтверджує образ центрального персонажа роману «Владимирия» маляра Андрія Незлякайленка із Сіверщини (у романі він постає в декількох іпостасях: отець Досифей, протоєрей у львівському Святоюрському монастирі та «Розстрига», монах, позбавлений чернецтва), який може бути пов'язаний з реальною постаттю – отцем Досифеєм (світське ім'я Максим), земляком П. Куліша, сином воронезького сотника Якова Іващенко. О. Досифей у своїх пошуках гармонії релігійного і світського життя проходить декілька етапів, змінюючи ім'я та віру: з православ'я у греко-католицтво, згодом стає прибічником ідеї усунення релігійних перешкод між греко- й римо-

католиками, українцями і поляками, а згодом розчаровується і в ній. Історія пошуків героя нагадує ідеологічні метання самого автора. Паралелі зі зміною позиції о. Досифея та автокоригуванням поглядів Куліша є досить очевидними. Д.Чижевський слушно відзначав, що ця риса характеру письменника часто знаходила відображення в його героях: «Через усі твори Куліша проходять червоною смужкою деякі основні ноти його світогляду. Основна його ідея, – романтична ідея про подвійний характер людини, в якій сполучені зовнішнє, поверхове та глибоке, сутнє, заховане, закрите в «серці». Шукання Куліша та його хитання були викликані сумнівами в тому, що власне належить до глибокого єства людини, а що є лише поверхнею» [3, с. 500]. Детальніше згадану паралель між пошуками героя і автора розвинув Є. Нахлік: «Власне, романний шлях «Розстриги»: Сіверщина – Київщин – Волинь – Галичина – Сіверщина – схематично повторює життєві дороги самого Куліша» [4, с. 143].

Багато спільного бачимо в долі героя та його прототипу: «блудний син» осів на рідній Сіверщині й «по залицаннях до європейсько-американської «вільно-широкої науки» та мусульманської культури, після свого надкофесійного «нововірства» повертався до традиційних православних цінностей. Простежуючи нелегку долю свого персонажа, П. Куліш відкриває читачеві власну зранену душу, змучену внутрішньою дихотомією між вірністю принципам і пошуком конформізму, проблемами екзистенції новочасної людини.

У творі представлено дві позиції у поглядах на моральність людини: релігійна та світська. Перша пов'язана із християнізацією Русі та її подальшою трагічною історією, друга – з реалізацією християнських постулатів у церковному та світському житті, яку представляють одночасно оповідач – нащадок давнього козацького роду Недригайло, який постає у творі носієм авторської позиції, та о. Досифей. Історія духовних пошуків о. Досифея, осмислення чіткої межі між добротворчими і злотворчими стремліннями людини посилюють еволюцію поглядів Недригайла на віру, церкву, духовність, онтогенез і вічні істини буття. Письменник устами оповідача привернув увагу до надзвичайно важливих проблем сучасної людини, зокрема, залежність духовності людини від релігійності, і дає відповідь на це питання. Простежуючи історію ренегатства отця Досифея, його перехід від однієї конфесії до іншої, Недригайло доходить парадоксального висновку: о. Досифей завжди залишався цілісною в моральному плані особистістю, натомість кожна церква прагнула його використати. «Зрада» о. Досифея мала лише зовнішні ознаки, внутрішній світ героя ніколи не змінювався.

Ці екзистенційні проблеми вирішував митець і в площині осмислення християнства як втілення суто релігійної, але абстрактної духовності, своєрідним виявом умовного Добра у протистоянні із умовним Злом. Саме через життєві перипетії о. Досифея автор утверджує думку, що абстрактно-релігійна духовність відірвана від життя і не має позитивного реального виявлення. Тоді як, на його думку, справжні вияви духовності можуть бути лише в реальності: у конкретному протистоянні з нематеріальними та матеріальними спокусами людини.

Основний зміст роману – спроба П. Куліша підвести підсумок власних багаторічних духовних пошуків, висловити ідеї нового змісту і значення життя, вистраждані його болісними пошуками. Письменник опосередковано представив історію своїх духовних шукань: від юнацького захоплення життям до екзистенційної кризи зрілого віку та пошуків відповідей на непрості питання в непростий для митця час. Роман має складну композицію. Він будується на спогадах двох героїв (Невидайла, від імені якого йде мова у творі та о. Досифея): 1) про минуле роду Гладких, які у кожного з них свої, оскільки вони представляють різні покоління, тому й акцентують на різних контрапунктах трагічної історії кохання, пов'язаної з тіткою Невидайла і колишньою коханою Незлякайла (подія, яка справді мала місце у родині по матері П. Куліша); про минуле України, яке у Невидайла представлене у формі екскурсів і роздумів про історичний трагізм Батьківщини, а у Незлякайла – як історія особистої трагедії і пошуки правди.

Твір має ознаки сповідального жанру, яка, за класифікацією М. Уварова, у цьому романі є формою художнього (естетичного) самовираження автора [5]. Окрім того, роман будується на сповіді про своє життя головного героя. Отець Досифей упродовж усього твору

розповідає свою історію пошуків вищої істини буття, якою для нього стала любов: до жінки, людини, життя.

П. Куліш вибудовує сповідь о. Досифея як глибокий аналіз людської особистості. Сюжет розвивається двома паралельними лініями – історія поневірянь о. Досифея та роздуми оповідача про минуле і сучасне України. Ці роздуми постають як ліричні відступи-спогади оповідача та коментарі минулого України від XII до XIX ст. Саме в цих коментарях-спогадах автор формує власну концепцію загальних законів буття, де беззаперечна перевага надається духовному існуванню людини, яке в П.Куліша безпосередньо пов'язане з історією нації. Отже, письменник артикулює і свої історіософські погляди.

Образ оповідача Недригайла також має багато спільного з автором, хоча вони не тотожні. Голос автора звучить в роздумах оповідача про свою родину, її минуле, котре тісно вплетене в історію батьківщини, про власну долю, свою самотність, ностальгію.

Твір утілює провідну рису естетики П. Куліша 60-80-х рр. – відтворення «діалектики душі» як єдиного, послідовного і безперервного процесу. Митець робить сферу внутрішнього буття головним, пріоритетним предметом художнього дослідження, тому основна увага автора спрямована на розкриття механізму зародження, розвитку думок і почуттів героя.

У романі «Владимирия» П. Куліш висвітлює закони психологічних рефлексій, простежив, як саме і під впливом яких конкретно причин і факторів розвиваються і формуються в о. Досифея честолюбство, почуття власної гідності, духовна цілісність і чому поряд з такими високочесними принципами уживаються такі моральні якості, як конформізм, пристосуванство та ін. Підвищений інтерес письменника до деталей внутрішнього життя героя виникає з етичних пошуків самого автора та «пояснює» суть його психологізму.

Автобіографізм роману також виявляється у фактографічних моментах, вкрапленнях у тканину твору численних вставних епізодів-спогадів автора про дитинство, згадок про родовід та менталітет прашурів по материнській лінії, а також в алюзіях на перебування ще в юному віці самого письменника на Волині (1841 р.) та у Львові (1882 р.).

Якщо у «Жизні Куліша» та «Щоденнику» П. Куліш більше уваги приділяв батьківському роду, то у «Владимирии» він детально зупиняється на історії сім'ї своєї матері з роду козаків Гладких: «брат или небож полковника Гладкого, котрому Хмельницкий отрубил голову, оправдывая свое бегство из-под Берестечка... род козаков Гладких». Вперше в художній автобіографії письменника змальовано образ діда – козака Гладкого: «Это был человек сердитый до безобразия, сердитый, можно сказать, по-запорожски, а это значило мстительный не только до общения, но и после мести, мстительный неутомимо. Бывали минуты, когда он нас всех предавал проклятию своего гнева» [6, с. 51], «это был «человек-гордыня»; некоторые же звали его с досадою по-старосветски дукою» [6, с. 56]. Така характеристика діда-запорожця надзвичайно промовиста – свідчить про розчарування автора в козакофільських настроях молодості.

У 70-80-х козацький рух трактується автором як варварська стихія часто некерованої ненависті (хоча й до ворогів), як антикультурна руїницька сила, яка знищувала цивілізаційні здобутки. У роздумах оповідача щодо протистояння війська Б. Хмельницького та львів'ян, автор акцентує на пірровій перемозі українського гетьмана, оскільки мешканці міста сприймали козацтво як чужинців, бо ті задля перемоги розгромили православний храм та вбили мешканців міста, які в ньому ховалися. Така трагедія, вважає автор, не виправдовує перемоги, тим більше, що дуже скоро місто знову відійшло під польський протекторат. Хоча у трактуванні доби козащини автор часом ішов проти історичної правди, проте для нього важливою була не так правда минулого, як правда сучасного. Варварським ставленням козацтва до культури пояснює П. Куліш причини роз'єднання нації, прихильність західної частини України до католицизму та запровадження греко-римської релігійної традиції.

Роман «Владимирия» відповідав новітнім естетичним викликам кінця XIX ст. – актуалізму інтелектуальної автобіографічної прози. Твір цілком можна вважати інтелектуальним романом, оскільки він перевантажений інтелектуальними роздумами

героїв (автогероя та о. Досифея) щодо минулого, сучасного і майбутнього України, православ'я в його стосунках із іншими християнськими конфесіями, екскурсами в історичне минуле Княжої доби, козацької республіки, Руїни тощо, що надає йому публіцистично-українознавчого та історіософського звучання.

У романі П. Куліш ще раз підтвердив свій ідеал еволюційного розвитку нації – культурництва, «національного ділання», витoki якого бачимо в панславистських ідеях. Свідомий того, що в умовах самодержавної імперії здійснити будь-яку громадянську акцію чи незалежний політичний проект неможливо, Куліш пропонує іншу форму опору режимові – проект культурництва. Автобіографічний герой актуалізує тезу Куліша про те, що час козацтва минув, на зміну йому прийшов «письменник», інтелектуал, який, на його думку, через культурну творчість може акумулювати ідеї деструкції держави в напрямку автономізації життя українців. У романі звучать ідеї чистого культурництва, аполітичної антидержавності, в основі якої поняття християнського блага добра, практична реалізація якого можлива в прийнятті смирення, лагідності і покори.

Етична ідея роману полягає в пріоритеті духовного начала. Щоб жити гідно, наполягає автор, людина з юних років повинна працювати над собою, самовдосконалюватися, незважаючи на життєві негаразди.

Митець долає мемуарну вузькість і перетворює «розповідь про себе» в глибоке філософське есе, бо ставить за мету «через себе» не лише відтворити історію людини, але представити власний погляд на історичне буття країни і нації. Автобіографічна основа в романі реалізується через поглиблену саморефлексію, яку пронизують прозріння найширших онтологічних властивостей.

Отже, у романі поєднано обидва типи автобіографізму – духовного, який реалізується через психологічні рефлексії, релігійно-філософські роздуми, суспільні ідеї, історичні коментарі автогероя-оповідача, та фактографічного, представленого через історію роду Недригайлів, (Гладких, трагедію тітки автора, жорстокість діда тощо) та згадок про перебування автора в Червоній Русі (Волинь та Галичина), що підтверджує основний пафос автобіографічного дискурсу письменника: утвердження україноцентризму як основи власної етнічної, етичної та мистецької ідентифікації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мочерна В. Маргінальний автобіографізм у чеській літературі: Богуміл Грабал та Йозеф Шкворецький : *Проблеми слов'янознавства*. Київ: КНУ імені Т. Г. Шевченка. 2005. Вип. 55. С. 246-253. URL : <http://prima.lnu.edu.ua/slavyistyka/n55/022.pdf> (дата звернення 7.08.2019).
2. Франко І. Южнорусская література. Зібрання творів: У 50 т. К.: Наукова думка, 1984. Т. 41. С. 101-161.
3. Чижевський Д. Історія української літератури. К.: Видавничий центр Академія, 2003. 568 с.
4. Нахлік Є.К. Пантелеймон Куліш : Особистість, письменник, мислитель : У 2 т. НАН України. Львівське відділення Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка. Серія «Літературознавчі студії». Вип. 11/12; Міжнародний фонд Пантелеймона Куліша. К.: Український письменник, 2007. Т.2 : Світогляд і творчість Пантелеймона Куліша. 462 с.
5. Уваров М. Архитектоника исповедального слова. – СПб: Алетей, 1998. 225 с. [Електронний ресурс]. URL : <http://anthropology.ru/ru/text/uvarov-ms/arhitektonika-ispovedalnogo-slova/> (дата звернення 09.08.2019).
6. Куліш П. Владимирия, или Искра любви. Приключения Недригайла из Недригайлова городка. Посмертныя записки моего приятеля *Київська старовина*. 1998. № 3. С. 41-93.

Ryzhenko Kateryna. Specificity of the autobiography of the novel «Vladimiriya» by Panteleimon Kulish.

The study of the autobiography of a writer is one of the urgent problems of world literary criticism, to which national science is involved in the study. Questions of transformation of the author's own life into the fabric of artistic text are addressed by such scholars as O. Galich, T. Cherkashina, L. Serdiyuchuk, I. Starovojtova, A. Tsiapa, but this problem needs deeper analysis, because the problem of autobiography of Ukrainian writers remained unaddressed. Nineteenth century, including the typology of autobiography. In this context, it is important to understand the e-literary heritage of Panteleimon Kulish, the founder of the genre of artistic autobiography and autobiographical fiction of the 19th century.

The autobiographical novel «Vladimiriya» by P. Kulish has features of a confessional, philosophical, biographical, historical and psychological genre. The work features a complex composition: it is based on the memories of two heroes (the narrator and the protagonist) about personal life, which are closely intertwined with the search for the truth of being and the past of Ukraine, which emerges through excursions and reflections on the historical tragedy of the Motherland.

Kulish indirectly presented the history of his spiritual pursuits: from youthful pursuit of life to the existential crisis of adulthood and the search for answers to the spiritual and historical existence of man and nation.

Thus, the novel combines both types of autobiography - the spiritual, which is realized through psychological reflections, religious and philosophical reflections, social ideas, historical commentary of the auteur-narrator, and factual, presented through the history of his kind, retrospection of the childhood, the reproduction of childhood Red Rusia (Volyn and

Halychyna), which confirms the main pathos of the writer's autobiographical discourse: affirmation of Ukrainian-centrism as the basis of his own ethnic, ethical and artistic identification.

Key words: *autobiography, autobiographical novel, factography, spirituality, narrator hero, homodiegetic narration, autodiegetic narration.*

DOI 10.31392/NPU-nc.series 8.2019.12.14

УДК: 929: 821.161.2-7 Ю. Вухналь

Тетяна Шептицька

РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ: АРХІВНО-КРИМІНАЛЬНА СПРАВА ЮРІЯ ВУХНАЛЯ

Анотація. *Стаття присвячена життю та творчій діяльності гумориста Юрія Вухналя. Іван Ковтун (справжнє прізвище митця) належав до когорти найяскравіших сатириків періоду Розстріляного відродження. Відновивши з колегами жанр гуморески, Юрій Вухналь не лише висміював недоліки тодішнього комсомольського буття, але й загальнолюдські вади (ліночі, пияцтво, хуліганство). Аналіз матеріалів архівно-кримінальної справи письменника дозволяє відтворити останні місяці його життя, показати методи «роботи» співробітників НКВС із мистецьким середовищем України, моделювати життя письменницької спільноти під прицілом репресивних спецслужб.*

Ключові слова: *Розстріляне відродження; гумор; Вухналь, Великий терор; Биківня; архівно-кримінальна справа.*

Постановка проблеми. Період «Розстріляного відродження» досі залишається для дослідників одним із найпривабливіших етапів у розвитку українського письменства ХХ ст. Міжвоєнне двадцятиліття справедливо вважається часом найбільшого та найяскравішого спалаху літературно-художньої активності, появи величезної кількості талановитих митців і організацій, часописів й інституцій, розробки нових жанрів і стильових напрямків тощо. Водночас не всі українські письменники, чиє входження в літературу припало на 1920-1930-ті роки, а життя трагічно обірвалось у період Великого терору, належним чином представлені у сучасному літературознавстві та критиці. Творчий доробок переважної більшості з них й досі малознаний або не достатньо висвітлений, а то й взагалі відсутній на маргінесі наукових пошуків.

Одним із таких призабутих письменників «Розстріляного відродження» є Юрій Вухналь (справжнє прізвище – Іван Дмитрович Ковтун) – сатирик, гуморист і журналіст. Попри те, що критика 1920-х – 1930-х років означувала його як «комсомольського Остапа Вишню», талант молодого автора насправді був різнонапрямковим. У літературній спадщині автора (перша книжка вийшла друком у 1925 р., остання – у 1931 р.) не лише фейлетони про нікчемного пристосуванця комсомольця Федька Гуску («Життя та діяльність Федька Гуски»), мініатюри, оповідання гуморески про колоритних типажів радянської доби («Початкуючий», «Одруження Гаврила Ратиці», «Щирий українець»), а й збірки нарисів «Крилатий рейд», «Люди моря», науково-фантастичний роман «Азіятський аероліт» тощо. Юрій Вухналь також належав до редакційного ядра одного з найвідоміших і найпопулярніших журналів періоду «Розстріляного відродження» – «Червоний перець», де висміювались бюрократія, чиновницьке свавілля, спекуляція, алкоголізм та інші недоліки «побудови соціалізму».

Проте, попри неабияку творчу активність Юрія Вухналя та значний внесок в історію українського письменства, його постать не є відомою широкому загалу, деталі біографії досі уточнюються, а художній доробок не перевидано в повному обсязі. Так само фактично відсутня інформація про архівно-кримінальну справу репресованого письменника, обставини арешту, поведінку під час допитів, прізвища слідчих тощо. Натомість таке дослідження є вкрай важливими й актуальними. Не лише тому, що архівно-кримінальна справа Юрія Вухналя має деципу цікавого для істориків літератури фактажу, а й тому, що зафіксовану в ній інформацію можна використати для відтворення психологічного портрета гумориста, розширення уявлень про комунікацію в тогочасному письменницькому середовищі, розуміння найбільш обговорюваних між літераторами проблем, ідей і тем. Окрім цього,